

دسترسی به امکانات جامعه؛ بخشی از نیازهای احساس شده افراد دارای ناتوانی برای تحقق حقوق آنها

رؤیا قاسمزاده*، محمد کمالی**، علی چابک***، مسعود فلاحي خشکناپ****، سحر قنبری*****

طرح مسئله: این مقاله شامل بخشی از نتایج حاصل از پژوهش کیفی با عنوان بررسی دیدگاه و تجارب معلولین جسمی - حرکتی شهر تهران در زمینه حقوق افراد دارای ناتوانی است، که با هدف شناخت، تبیین دیدگاه و تجربه‌های افراد دارای ناتوانی از مسئله حقوق افراد دارای ناتوانی و از جمله حق دسترسی به امکانات جامعه، به عنوان بخشی از نیازهای افراد دارای ناتوانی و عاملی برای تحقق حقوق این افراد، تنظیم شده است.

روش: این پژوهش به شیوه پدیدارشناسی توصیفی به بررسی دیدگاه و تجارب افراد دارای ناتوانی جسمی - حرکتی در زمینه حقوق معلولین پرداخته است. در این پژوهش با استفاده از روش مصاحبه عمیق نیمه ساختار یافته، تجارب یازده نفر از معلولین جسمی - حرکتی جمع‌آوری و یافته‌ها براساس روش تجزیه و تحلیل کولایزی، تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: مطالعه مکرر جملات بیان‌شده توسط افراد شرکت‌کننده در مصاحبه‌ها، منجر به ظهور ۲۵ زیرمضمون و ۷ مضمون اصلی پژوهش گردید که در نهایت در سه زمینه کلی حقوق انسانی، حقوق شهروندی و حقوق خاص افراد دارای ناتوانی سازمان‌دهی شد. یکی از مضامین ظهوریافته در این پژوهش حق دسترسی به امکانات گوناگون جامعه است، که از بررسی شش زیرمضمون به

* کارشناس ارشد مدیریت توانبخشی، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی اهواز <r_ghasemzade@ajums.ac.ir>

** دکترای تخصصی آموزش بهداشت، دانشیار دانشگاه علوم پزشکی ایران

*** دکتر عمومی، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

**** دکتر توانبخشی روانی و روان‌پرستاری، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

***** کارشناس ارشد کاردرمانی روان، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی اهواز